

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОДА
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНА КОХАНОВСЬКОГО (КЕЛЬЦЕ, ПОЛЬЩА)
ЛЮБЛІНСЬКА ШКОЛА ВИЩА (РИКІ, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ГУМАНІСТИЧНО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА (БЖЕГ, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»

У двох частинах
Частина 1

Тернопіль
2019

УДК 159.98:37.091

Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції: у 2 ч. Ч.1 (м. Тернопіль, Україна, 11-12 квітня 2019 року) / укладачі: В.Є. Кавецький, А.В. Вихрущ, О.Я. Жизномірська, Т.О. Сергуніна, І.І. Кузьма, С.Б. Гах – Тернопіль: СМП “Тайп”, 2019. 328 с.

У збірнику зібрано тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 11-12 квітня 2019 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №2 від 08.05.2019 р.)

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2019

Березовська Л. І. Методологічний вектор комунікативно-мовленнєвого супроводу підготовки майбутніх соціальних працівників.....	48
Бескоровайна Н.О., Мельник Г.М. Навчання кроскультурної комунікації методами організації колективного мислення.....	50
Білас Л.М. Формування професійної компетентності у сфері літературної діяльності засобами англійської мови.....	53
Борецька Г. Е., Панкратова О. О. Формування компетентності у техніці письма на уроках англійської мови в першому класі	56
Боруцька Л. С. Storitelling як освітня технологія формування літературних компетентностей на уроках зарубіжної літератури.....	58
Братусь М.П. Компаративний метод як шлях до ефективної реалізації актуальних освітніх та виховних завдань літератури.....	60
Брик Р.С. Сучасне освітнє середовище та його вплив на якість освіти.....	63
Булда А.А., Морозова О.О., А.С. Корецька Методична підготовка майбутніх магістрів з педагогіки вищої школи в системі їх професійного становлення.....	66
Буняк Н. А. Інклюзивне освітнє середовище в системі освіти України.....	68
Валевська С. В. Формування соціокультурної компетентності студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів як умова ефективного вивчення англійської мови.....	70
Варениченко А. Б. Підготовка майбутнього вчителя до здійснення еколого-естетичного виховання молодших школярів.....	72
Виноградова А.В. Інноваційні педагогічні технології як засіб розвитку креативних здібностей та формування життєвих компетентностей учнів початкової школи в умовах нової соціокультурної реальності.....	75
Вихрущ А.В., Смила Й. Цінності сучасних старшокласників.....	78
Вихрущ В.О., Пехота О.М. Неформальна освіта дорослих у системі мережевих організацій.....	80
Вишневська І. В. Використання інтернет-ресурсів на уроках іноземної мови в школі	84
Вишньовський В.В. Збереження емоційної стійкості педагогів в умовах інклюзивної освіти	86

американськими студентами «Ternopil – Detroit». Основою аналізу було використання автентичних текстів та адаптованих матеріалів соціокультурного змісту. Студенти оволоділи певним обсягом культурної інформації, сформували навички діалогічного мовлення та аудіювання, а також навчилися застосовувати знання мови у конкретному спілкуванні.

З проведеного дослідження спостерігаємо, що не менш важливу роль у формуванні уявлень про культуру країни, мова якої вивчається, відіграють фактори рідного соціокультурного середовища, які необхідно враховувати при розробці моделей спільного вивчення мови й культури [2, с. 78].

Проведений соціокультурний аналіз у сфері методики дослідження іншомовної компетентності студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів показує, що для ефективного формування соціокультурної компетентності доцільно використовувати лінгвістичні завдання, які передбачають культурний розвиток молодшої особистості, яка почуватиме себе впевнено в іншомовному середовищі. На наш погляд, саме для студентів коледжу культури і мистецтва існують сприятливі дидактико-методичні умови для формування соціокультурної компетентності з урахуванням їхніх вікових та професійних особливостей.

Література

1. Березенська Л., Сіваєва Н. Як сформувати лексичну складову соціолінгвістичної компетенції: алгоритм для вчителя // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2008. – № 1. – С. 118 – 120.
2. Колодько Т. М. Педагогічні умови ефективного формування соціокультурної компетенції студентів у процесі вивчення іноземної мови // Наукові записки: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 2004. – Вип. 57. – С. 54 – 63
3. Мамонова І. П. Формування оціокультурних компетенцій учнів через використання автентичного матеріалу // Англійська мова та література. – 2011. – № 19 – 21. – С. 9 – 10.
4. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. – Воронеж: Истоки, 1996. – 238 с.
5. Сысоев П. В. Культурное самоопределение личности в контексте диалога культур: монография. – Тамбов: ТГУ им. Державина, 2001. – 145 с.

УДК 378. 027.7

Варениченко А. Б.

аспірант кафедри педагогіки та педагогічної майстерності
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
Varenychenko2013@gmail.com

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. В умовах швидкої індустріалізації та урбанізації антропогенний вплив на навколишнє середовище досяг небувалої інтенсивності і глобальних масштабів. На початку третього тисячоліття стала чітко

проявлятися криза всієї цивілізації. При переході України на модель сталого розвитку екологічна освіта і виховання набувають пріоритетного значення. Загострення глобальних проблем сучасної цивілізації зумовлює дедалі більшу увагу суспільства до питань екологічного виховання молодших школярів. Еколого-естетичний напрям в екологічному вихованні стає актуальним і соціально орієнтованим. Адже сучасна екологічна криза є свідченням кризи духовності, моральності людини. Відтак, гармонізація взаємодії людства з природою потребує ціннісного ставлення до навколишнього світу загалом.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблема екологічної підготовки майбутнього вчителя, формування в нього еколого-орієнтованого світогляду, екологічної культури розглянуті в працях вітчизняних учених: В. Е. Борейко, Ю. Д. Бойчук, Л. Б. Лук'янової, В. Д. Мелаш, С. В. Совгіра, Н. А. Пустовіт, Г. С. Тарасенко, Т. Г. Шаповалова та ін., але питання підготовки майбутнього вчителя до екологічного виховання досліджено недостатньо, що неприпустимо в умовах Нової української школи.

Метою статті є обґрунтування необхідності підготовки майбутнього вчителя до здійснення еколого-естетичного виховання молодших школярів на сучасному етапі реформування школи.

Виклад основного матеріалу. Сучасний етап розвитку людства, з його зневажливим відношенням до природи, невизначеністю проблеми взаємовідносин природи і суспільства, низька емоційна культура, нехтування національними традиціями природокористування і моральними принципами викликає появу глобальних проблем. Постає правомірним формування нового світосприйняття людини та переорієнтація інтересів людини у русло духовності, моральності, культуровідності.

В «Енциклопедії педагогічної освіти» зазначено, що проблеми педагогічної освіти на сучасному етапі розвитку зумовлені новими цивілізаційними викликами людині, входженням України до європейського освітнього простору, органічно взаємопов'язані, оскільки йдеться про досягнення єдиної мети – підвищення якості національної освіти та забезпечення підготовки людини до життя в ХХІ ст.

На якість початкової освіти впливає факт слабкої узгодженості процесів підготовки майбутніх учителів початкової школи й подальшого підвищення їх кваліфікації з реальними потребами швидко змінюваної педагогічної практики.

Учитель – центральна фігура суспільних перетворень. Від його ціннісно-цільових установок залежать результати професійної діяльності, що висуває, у свою чергу, нові вимоги до якісної підготовки майбутнього фахівця у вищих навчальних закладах.

Проте сучасна вища школа не реалізує в системній цілісності проблему формування ціннісних орієнтацій майбутнього фахівця початкової освіти. У структурі професійно-педагогічної підготовки вчителя цінності посідають особливе місце. Цінності тут – це духовні феномени, що мають особистісний сенс і є орієнтирами людської поведінки та формування життєвих і професійних установок студентів, майбутніх учителів [2, с. 84].

На жаль, сучасна пересічна людина ХХІ ст. не в повній мірі

підготовлена до рівня відповідальності за стан навколишнього середовища, не використовує знання з екології, етики та культури, які в поєднанні втілюють ідеальну модель людини майбутнього.

Шлях до її створення можливий при формуванні екологічного професіоналізму майбутнього педагога, який у своїй діяльності буде поєднувати знання закономірностей та принципів розвитку живих організмів, моральні взаємини та цінності в соціумі, уміння оцінювати екологічну ситуацію і передбачати результати її впливу на людство в цілому. Оскільки формування екологічних світоглядних переконань у суспільства стануть рушійною силою для збереження сучасної цивілізації.

Г. Тарасенко важливу роль у підготовці майбутнього педагога відводить його духовно-естетичному напрямку, який є першоосною формування екологічно значущих ціннісних орієнтацій на зв'язок з природою, а також зумовлює відповідну технологію педагогічної діяльності вчителя [1, с. 46].

В. Кремень наголошує на низці показників, які характеризують ідеального вчителя. Найголовніші з них: 1) моральність педагога як зразок поведінки для учнів, хоч у цілому роль, що відводилася й відводиться йому, є незначною – він лише передавач знань шляхом використання правильної методи; 2) естетичність як необхідне постійне вміння учителя включати у процес педагогічної дії позитивні почуття прекрасного й піднесеного, рідше – комічного, наповнюючи дію потребою-спонукою кожного учня до набуття статусу суб'єкта педагогічної дії [1, с. 177].

Початкова школа – найважливіший етап становлення особистості, еколого-естетичного виховання, формування екологічної культури. У цьому віці висока пізнавальна активність, допитливість, зацікавленість дитини до пізнання нового, які необхідно використовувати для розвитку мислення, природничого світогляду. Учнів потрібно переконати в необхідності дбайливого ставлення до природи, яке інтегрує почуття, знання, екологічно-доцільні вчинки.

Еколого-естетичне виховання молодших школярів залежить від учителя, який має бути творчим, з відповідальним ставленням до навколишнього середовища, здатний бачити цікаве, своєрідне, особливе, виділяти надзвичайне у звичайному житті. Професійна підготовка педагогів у еколого-естетичному вихованні учнів молодших класів є загально визнаною домінантою в сучасному екологічному русі, адже тільки людина з еколого-орієнтованим світоглядом зможе практично (доцільно) використовувати екологічні знання, передусім еколого-етичні, що вимагають правильної взаємодії у безперервній системі «людина – природа – особистість», організувати природоохоронні заходи, спрямовані на гармонізацію стосунків із природою.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Майбутній учитель початкової ланки освіти зі сформованими цінностями та природно-центричним світоглядом щодо навколишнього середовища повинен стати взірцем для екологовідповідної поведінки молодшого школяра в природі. Завдання еколого-естетичного виховання – дати дітям побачити багатогранність, різноманітність форм, барв, звуків у природі, привертати їх увагу на зміни, що відбуваються в

ній у різні пори року, навчити любити і розуміти природу, виховувати бажання бути активним учасником створення прекрасного в житті. Подальше наше дослідження передбачає визначення педагогічних умов підготовки майбутнього учителя до формування екологічного світогляду молодших школярів.

Література

1. Крамаренко А. М. Формування екологічних цінностей майбутніх учителів початкової школи: теорія і практика: монографія / А. М. Крамаренко. – Запоріжжя : КПУ, 2014. – 380 с.
2. Мелаш В. Д. Концептуальні підходи екологізації культурно-освітнього простору майбутніх педагогів / В. Д. Мелаш, А. Б. Варениченко // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / ред. кол. : Побірченко Н. С. та ін. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. – вип. 10. – Ч. 1. – С. 83-88.

УДК 378.3

Виноградова А. В.

вихователь ГПД

Запорізького ЗЗСО I-III ступенів № 15

Запорізької міської ради Запорізької області

anvin@i.ua

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Актуальність теми обумовлена загостренням протиріч між об'єктивною необхідністю розвитку креативності та формування життєвих компетентностей молодших школярів в умовах нової соціокультурної реальності та можливостями сучасної освітньої системи, між процесами саморозвитку особистості і системою традиційного виховання, спрямованого на єдині стандарти її формування, а також недостатньою розробленістю теоретичних основ та практичних методів означеної проблеми. У зв'язку з цим зазначені соціальні та педагогічні проблеми виходять сьогодні на рівень пріоритетних в українському суспільстві.

Зміна напрямку державної політики України в галузі освіти позначає перехід до розвитку такого суспільства, у якому вкрай необхідною є потреба створення сприятливого простору для формування успішних, конкурентоздатних особистостей, спроможних ефективно працювати та навчатися протягом усього життя, здатних до самоактуалізації, творчого сприйняття світу та соціально значущої діяльності, спрямованої на розвиток суспільства [1]. Базуючись на дослідженнях В. Г. Кременя [6], І. В. Малафіїка, А. С. Нісімчука, О. М. Пехоти [8, 10], О. В. Сухомлинської, М. Д. Яремченка, значну роль при цьому переході буде відігравати саме інноваційне навчання, яке, на відміну від традиційного, надає значно більше можливостей не тільки